

Коментарі
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
на проект експертного висновку ГЕР підсумків роботи ЕГ із проведення акредитаційної експертизи освітньо-наукової програми
1477 Програмне забезпечення систем; мова навчання українська
рівень вищої освіти Магістр,
спеціальність 121 – Інженерія програмного забезпечення

До розділу 2. Підсумки роботи експертної групи та їх оцінка ГЕР

<i>Підсумки роботи ЕГ та їх оцінка ГЕР</i>	<i>Коментар КНУТШ</i>
<p>Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми Рівень відповідності (експертна група)</p> <p>Рівень В Рівень відповідності (ГЕР)</p> <p>Рівень В</p> <p>Обґрунтування ГЕР*</p> <p>Обґрунтування ГЕР*</p> <p>1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти Ціллю ОНП є забезпечення якісної підготовки висококваліфікованих фахівців з розробки програмного забезпечення у галузі інформаційних технологій, здатних вирішувати складні завдання прикладного, наукового та інноваційного характеру. Цілі освітньо-наукової програми «Програмне забезпечення систем» спеціальності 121 "Інженерія програмного забезпечення" виписані чітко й зрозуміло і повністю узгоджені з місією та стратегією закладу вищої освіти.</p> <p>1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін Під час формулювання мети та програмних результатів навчання було</p>	<p>Висновки ГЕР не містять зауважень, тому вважаємо, що підстав для фіксації рівня відповідності В немає. Що, зважаючи на відмічені позитивні сторони програми дозволяє нам пропонувати оцінити ОП за цим Критерієм на А.</p>

враховано потреби ринку праці. Під час формулювання мети та програмних результатів навчання було враховано інтереси здобувачів вищої освіти, що узгоджується із стратегією розвитку університету (<http://knu.ua/pdfs/official/Development-strategic-plan.pdf>). У звіті ЕГ відзначено, що роботодавці зацікавлені у підготовці фахівців за цією освітньо-науковою програмою та приймають активну участь у її перегляді.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

При формуванні цілей ОНП та переліку освітніх компонентів було проаналізовано освітні програми «University of Cambridge». Для покращення складових ОНП були враховані досвід викладачів Верес М.М. (стажування в ІТ-компанії «ЕПАМ СИСТЕМЗ», Global Logic), Ліндер Я.М. (міжнародне стажування, Фінляндія), Терлецький Д.О. (міжнародне стажування, Данія), Жереб К.А. (міжнародне стажування, Іспанія) та отримані результати навчання студентом Пархоменко О.В. (міжнародне стажування, Італія).

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 121 "Інженерія програмного забезпечення" другого (магістерського) рівня вищої освіти не затверджений. Програмні результати навчання за освітньо-науковою програмою «Програмне забезпечення систем» відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій для другого (магістерського) рівня, а також сучасним вимогам ринку праці. Враховано проект стандарту вищої освіти за спеціальністю 121 «Інженерія програмного забезпечення» другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В**Обґрунтування ГЕР***

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Для другого (магістерського) рівня вищої освіти затверджений стандарт вищої освіти відсутній, тому заклад вищої освіти при розробці освітньо-наукової програми керувався Законом України про вищу освіту та Національною рамкою кваліфікацій. Загальний обсяг освітньо-наукової програми складає 120 кредитів ЄКТС, обсяг вибіркового освітнього компонента - 30 кредитів ЄКТС, що складає 25% від загального обсягу освітньо-наукової програми, що відповідає чинному законодавству.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Освітньо-наукова програма має чітку структуру. Програмні результати навчання повністю забезпечуються обов'язковими освітніми компонентами. Структурно-логічна схема представлена у вигляді графу, послідовність вивчення обов'язкових компонент освітньо-наукової програми є обґрунтованими і дозволяє досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Висновки ГЕР містять одне зауваження (до п.2.6 «ОНП передбачено набір компетентностей, які забезпечують формування у студентів соціальних навичок: ЗК-2, ЗК-4, ЗК-5, ЗК-6. Однак, у звіті ЕГ відзначено, що при спілкуванні зі студентами та випускниками, було наголошено про недостатність набуття соціальних навичок») з яким ми не згодні. В цьому зауваженні ГЕР зазначається наявність компетентностей, що забезпечують формування соціальних навичок. Крім того, зазначимо, що для опанування цих компетентностей освітньою програмою передбачено наступні обов'язкові освітні компоненти: «Професійна та корпоративна етика» (3 кредити), «Педагогіка та психологія вищої школи» (3 кредити), «Методика викладання математики та інформатики у вищій школі» (3 кредити), «Виробнича практика «Розробка програмноінформаційних систем»» (4 кредити), «Підготовка випускної кваліфікаційної роботи» (10 кредитів), «Управління програмними проектами» (5 кредитів), «Курсова робота» (2 кредити) та інші. Про що зазначено у матриці відповідності загальних та спеціальних програмних компетентностей компонентам освітньої програми (п. 4 опису освітньої програми) та у робочих програмах зазначених дисциплін.

Тому вважаємо, що підстав для фіксації рівня відповідності В немає.

Отже, вважаємо, що підстав для зниження оцінки за Критерієм 2 до рівня В немає, що, зважаючи на відмічені позитивні сторони програми дозволяє нам пропонувати оцінити ОП за цим Критерієм на А.

Освітньо-наукова програма спрямована на підготовку фахівців, здатних застосувати математичні основи, моделі, принципи моделювання, проектування, розробки та супроводу програмних систем і технологій, здійснювати розробку, впровадження і супровід спеціалізованих, автономних, розподілених, інтелектуальних програмних систем автоматизованого пошуку, аналізу, обробки та збереження інформації. Обов'язкові та вибіркові освітні компоненти освітньо-наукової програми "Програмне забезпечення систем" відповідають предметній області спеціальності 121 "Інженерія програмного забезпечення" другого (магістерського) рівня вищої освіти.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Здобувачам вищої освіти для формування індивідуальної освітньої траєкторії пропонується обрати один з двох блоків, які містять по 6 взаємопов'язаних навчальних дисциплін. Загальний обсяг кожного блоку складає 23 кредити ЄКТС. Окрім блоків, здобувачі вищої освіти можуть обрати для вивчення дві навчальні дисципліни загальним обсягом 7 кредитів.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Обов'язковими компонентами ОНП є виробнича практика «Розробка програмно-інформаційних систем» (4 кредити ЄКТС) та асистентська практика (4 кредити ЄКТС), що проводяться в 4 семестрі. Під час проходження виробничої практики здобувачі вищої освіти виконують роботи, пов'язані з реальними прикладними задачами в ІТ-галузі. У звіті ЕГ відзначено, що студенти проходять виробничу практику на базі ІТ-компаній, з якими заклад вищої освіти має підписані договори, серед яких є відомі компанії «ЕПАМ СИСТЕМЗ», Samsung, HUSPI та ін.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

ОНП передбачено набір компетентностей, які забезпечують формування у студентів соціальних навичок: ЗК-2, ЗК-4, ЗК-5, ЗК-6. Однак, у звіті ЕГ відзначено, що при спілкуванні зі студентами та випускниками, було

<p>наголошено про недостатність набуття соціальних навичок.</p> <p>2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)</p> <p>Професійний стандарт за цією спеціальністю відсутній. Проте, ОНП створювалася у відповідності до проекту стандарту спеціальності 121 «Інженерія програмного забезпечення» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, розробленого з урахуванням міжнародних стандартів Європейської рамки ІКТ-компетентностей (European e-Competence Framework 3.0).</p> <p>2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання</p> <p>Аудиторне навантаження для здобувачів вищої освіти в середньому складає 24–33%. Співвідношення аудиторної і самостійної роботи є збалансованим, і дозволяє досягти цілей та програмних результатів навчання.</p> <p>2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти</p> <p>Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти за даною освітньо-науковою програмою не здійснюється, хоча підписано угоду про співробітництво у сфері дуальної освіти з ТОВ «Самсунг Електронікс Україна Компані».</p>	
<p>Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання</p> <p>Рівень відповідності (експертна група)</p> <p>Рівень В</p> <p>Рівень відповідності (ГЕР)</p> <p>Рівень В</p> <p>Обґрунтування ГЕР*</p> <p>3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та</p>	<p>Висновки ГЕР містять одне зауваження до п.3.4 «У звіті ЕГ відзначено, що за даною освітньо-науковою програмою не було випадків визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті».</p> <p>Щодо зауваження про визнання результатів, здобутих студентами в неформальній освіті, у відомостях про самооцінювання і під час бесід з членами ЕГ було чітко зазначено: «Університет не здійснює визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, до затвердження</p>

зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

У Додатку 3.1.1 Розділу III Правил прийому зазначено про набір здобувачів вищої освіти за освітньо-науковою програмою «Програмне забезпечення систем» спеціальності 121 "Інженерія програмного забезпечення" другого(магістерського) рівня вищої освіти. Правила прийому на навчання достатньою мірою структуровані, викладені чітко і зрозуміло. Вони не містять ознак дискримінації для потенційних вступників на навчання.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Програма вступних випробувань переглядається щорічно. У даній освітньо-науковій програмі у 2019 році наявний додатковий фаховий іспит для здобувачів, які отримали ступінь бакалавра за іншою спеціальністю.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах. У звіті ЕГ відзначено, що за даною ОП є приклади міжнародної академічної мобільності (студент групи ПЗС-1 Пархоменко О.В., міжнародне стажування, Італія).

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У звіті ЕГ відзначено, що за даною освітньо-науковою програмою не було випадків визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

регуляторних актів центральних органів виконавчої влади України, існування яких передбачене чинним законодавством». Аргументи:

а) Згідно Закону України Про освіту (ст.8, п.5) «Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством».

б) в Законі України «Про вищу освіту» детально розписуються права ЗВО щодо самостійного визнання освітніх кваліфікацій і результатів навчання у формальній освіті і відсутня згадка про будь-які права ЗВО щодо визнання результатів неформальної освіти;

в) відсутність у ЗВО прав самостійно вирішувати питання визнання неформальної освіти де факто підтверджується наявною практикою дій ЦОВВ. Наприклад, МОН України, (без врахування точки зору ЗВО як державної так і приватної форми власності) імперативно встановлює правила визнання сертифікатів з володіння іноземною мовою при вступі на програми різних рівнів вищої освіти: відмовляє за рівнем бакалавра і магістра, і дозволяє – за рівнем доктора філософії.

г) згідно ст.38. Закону України «Про освіту» органом, який «формує вимоги до ... визнання результатів неформального та інформального навчання» визначається Національне агентство кваліфікацій.

Університет чітко і послідовно дотримується цієї позиції, повідомляє її здобувачам освіти і всім зацікавленим особам, і таким чином навіть формально дотримується вимог підкритерію 3.4. «Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми». Ця позиція Університету була доведена до Національного Агентства із забезпечення якості вищої освіти, яке на своєму засіданні 26 травня визнало (у відповіді С.М.Квіта) що

	<p>відсутність практики зарахування результатів неформальної освіти не може вважатися недоліком програми (див відеозапис).</p> <p>Тому вважаємо, що підстав для фіксації рівня відповідності В немає, що, зважаючи на відмічені позитивні сторони програми, дозволяє нам пропонувати оцінити ОП за цим Критерієм на А.</p>
<p>Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою Рівень відповідності (експертна група) Рівень В</p> <p>Рівень відповідності (ГЕР) Рівень В</p> <p>Обґрунтування ГЕР*</p> <p>4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи За результатами вивчення представлених матеріалів звіту ЕГ за ОНП, опису освітніх компонент, ознайомлення з методичними матеріалами, можна зробити висновок, що форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітньо-науковій програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.</p> <p>4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб) Робочі програми як обов'язкових так і вибіркового освітніх компонент є у відкритому доступі та містять шкалу оцінювання і розподіл балів за різні</p>	<p>Отже, вважаємо, що підстав для зниження оцінки за Критерієм 4 до рівня В немає, що, зважаючи на відмічені позитивні сторони програми (<i>«результати науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти впроваджуються в освітній процес», «лекції за участі провідних світових науковців»</i> тощо), дозволяє нам пропонувати оцінити ОП за цим Критерієм на А.</p>

<p>види робіт.</p> <p>4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми Здобувачі даної ОНП за підтримки НПП приймають участь у різних наукових конференціях, конкурсах студентських робіт, публікують наукові праці. У звіті ЕГ відзначено, що результати науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти впроваджуються в освітній процес. Викладачі ОНП проводять дослідження за темами, що пов'язані з освітніми компонентами, які вони викладають.</p> <p>4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі У звіті ЕГ відзначено, що науково-педагогічні працівники кафедри використовують нові власні наукові досягнення і сучасні практики в ІТ галузі, це підтверджується посиланнями на дослідження у робочих програмах.</p> <p>4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти Закладом вищої освіти на факультеті комп'ютерних наук та кібернетики організуються лекції за участі провідних світових науковців, на яких студенти мають можливість дізнатись про актуальний стан досліджень в галузі, задати питання, поспілкуватись з відомими дослідниками.</p>	
<p>Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність</p> <p>Рівень відповідності (експертна група) Рівень В</p> <p>Рівень відповідності (ГЕР) Рівень В</p> <p>Обґрунтування ГЕР*</p>	<p>Окремі позиції обґрунтування оцінки ГЕР дуже дивні. Наприклад фрази «Однак, випадків врегулювання конфліктних ситуацій на практиці ЕГ не виявлено» (підкритерій 5.3) і «Однак, випадків порушення академічної доброчесності на даній ОНП експертна група не виявила» (підкритерій 5.4), які наводяться після фіксації належного рівня унормування відповідних позицій і обізнаності з ними учасників освітнього процесу, можна трактувати як те що вища оцінка могла б бути схвалена ГЕР лише за наявності конфліктних ситуацій та/або порушень академічної доброчесності за цією програмою.</p>

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Робочі програми освітніх компонент містять схему формування оцінки, опис поточного семестрового оцінювання, організацію оцінювання та шкалу відповідності оцінок.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

На момент проведення експертизи ОНП стандарту вищої освіти за спеціальністю 121 “Інженерія програмного забезпечення” для другого (магістерського) рівня вищої освіти не затверджено.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об’єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У звіті ЕГ описано, що опитування студентів та представників самоврядування підтвердило їх обізнаність із правилами проведення контрольних заходів та процедур розгляду звернень здобувачів щодо оцінювання та врегулювання конфліктів. **Однак, випадків врегулювання конфліктних ситуацій на практиці ЕГ не виявлено.**

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності
За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження

Враховуючи позитивну характеристику ГЕР забезпечення контрольних заходів, оцінювання та забезпечення академічної доброчесності і відсутність зауважень, вважаємо, що є всі підстави оцінити ОП за цим Критерієм 5 на рівні А.

<p>оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента ОП; відрахування з Університету; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих Університетом пільг з оплати навчання; інші додаткові та/або деталізовані види академічної відповідальності здобувачів освіти за конкретні порушення академічної доброчесності визначають спеціальні закони та окремі Положення Університету, яке затверджує Вчена Рада Університету та погоджують органи студентського самоврядування. Однак, випадків порушення академічної доброчесності на даній ОНП експертна група не виявила.</p>	
<p>Критерій 6. Людські ресурси</p> <p>Рівень відповідності (експертна група) Рівень В</p> <p>Рівень відповідності (ГЕР) Рівень В</p> <p>Обґрунтування ГЕР*</p> <p>6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання До реалізації обов'язкової складової освітньо-наукової програми залучено 14 науково-педагогічних працівників, серед яких 4 доктори наук та 10 кандидатів наук. За результатами аналізу академічної та професійної кваліфікації науково-педагогічних працівників, експертна група констатує відповідність викладачів навчальним дисциплінам та дійшла висновку, що професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.</p> <p>6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми Процедури конкурсного добору науково-педагогічних працівників визначені</p>	<p>1. Висновки ГЕР містять зауваження до п.6.4: «У звіті ЕГ відзначено, що позитивною стороною є співпраця з науковими установами за освітньо-науковою програмою, зокрема з Інститутами НАН України, проведення майстер-класів за участю вчених в галузі кібернетики, математичного моделювання, комп'ютерних наук та інженерії програмного забезпечення. Однак, експертна група відмічає, що до безпосереднього викладання дисциплін за освітньо-науковою програмою, представники роботодавців не залучались». Такий висновок більш ніж дивний, оскільки:</p> <ul style="list-style-type: none"> - безпосередньо до викладання дисциплін за освітньою програмою залучались і залучаються представники Інституту кібернетики д.ф.-м.н. Стецюк П.І. (Методи опуклої оптимізації), д.ф.-м.н. Єршов С.В. (Моделе-орієнтована побудова програмних систем), к.ф.-м.н. Слабоспицька О.О. (Управління програмними проектами). - до викладання дисциплін за освітньою програмою залучений представник ЕПAM-системс к.ф.-м.н. Верес М.М. (Кластерні розрахунки), <p>2. Висновки ГЕР містять зауваження до до п.6.6: «Система заохочення науково-педагогічних працівників визначена у Положенні про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса</p>

в Положенні про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (стор. 101, п.10.2).
Процедури конкурсного добору викладачів у цілому є прозорими, і дозволяють забезпечити необхідний рівень професіоналізму претендентів.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Експертна група у звіті підтверджує співпрацю закладу вищої освіти з роботодавцями. За даною освітньо-науковою програмою з університетом співпрацюють як ІТ-компанії (ТОВ “УАПРОМ”, ТОВ “Global Logic”, ТОВ “ЕПАМ Україна”, “HUSPI”, “Samsung R&D Institute Ukraine” та ін.) так і наукові установи (Інститут кібернетики імені В.М.Глушкова НАН України).

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

У звіті ЕГ відзначено, що позитивною стороною є співпраця з науковими установами за освітньо-науковою програмою, зокрема з Інститутами НАН України, проведення майстер-класів за участю вчених в галузі кібернетики, математичного моделювання, комп’ютерних наук та інженерії програмного забезпечення. Однак, експертна група відмічає, що до безпосереднього викладання дисциплін за освітньо-науковою програмою, представники роботодавців не залучались.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

Київський національний університет імені Тараса Шевченка сприяє професійному розвитку науково-педагогічних працівників. Експертній групі були надані документи про проходження підвищення кваліфікації Верес М.М. в ІТ-компанії ТОВ “ЕПАМ Україна”, ТОВ “Global Logic”, документи про міжнародні стажування викладачів Ліндер Я.М. (Фінляндія), Терлецький (Данія), Жереб К.А. (Іспанія).

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

Система заохочення науково-педагогічних працівників визначена у Положенні про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (розділ II.5.9). У звіті ЕГ відзначено, що на даній освітньо-науковій програмі випадки стимулювання науково-педагогічних працівників не є поширеними.

Шевченка (розділ II.5.9). У звіті ЕГ відзначено, що на даній освітньо-науковій програмі випадки стимулювання науково-педагогічних працівників не є поширеними».

Це зауваження незрозуміле. Зокрема зазначимо, що стимулювання науково-педагогічних працівників відбувається щоквартально починаючи з 2019 року. Тому погодитись з тим, що практика стимулювання викладачів не є поширеною ми не можемо.

Отже, вважаємо, що підстав для зниження оцінки за Критерієм 6 до рівня В немає, що, зважаючи на відмічені позитивні сторони програми дозволяє нам пропонувати оцінити ОП за цим Критерієм на А.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР*

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Завдяки підтримці партнерів з компанії Samsung кафедра отримала близько 50 ноутбуків, компанія «ЕПАМ СИСТЕМЗ» допомогла відремонтувати та оснастити окрему аудиторію, що активно використовується для викладання за ОНП, а компанія ЛУН.ua допомогла переобладнати застарілу читальну залу на сучасний коворкінг. Додатково на кафедрі є власний підрозділ бібліотеки (<https://iss.csc.knu.ua/uk/library.html>) за підтримку та наповнення якого відповідає один з співробітників кафедри – Терлецький Д.О. Основним видом навчально-методичного забезпечення є підручники, навчальні посібники та методичні рекомендації (<https://iss.csc.knu.ua/uk/library/textbooks.html>, <https://iss.csc.knu.ua/uk/library/study-guides.html> та <https://iss.csc.knu.ua/uk/library/guidelines.html>), що доступні для студентів за рахунок власного університетського видавництва (http://vpc.univ.kiev.ua/about_us.html).

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

ЗВО надає безоплатний доступ викладачам та здобувачам вищої освіти до електронних та інформаційних ресурсів (у т.ч. до наукометричних баз Scopus, Web of Science та до міжнародного наукового видавництва Springer Nature).

Висновки ГЕР не містять зауважень, тому вважаємо, що підстав для фіксації рівня відповідності В немає.

Отже, вважаємо, що підстав для зниження оцінки за Критерієм 7 до рівня В немає, що, зважаючи на відмічені позитивні сторони щодо академічної і позаакадемічної підтримки студентів дозволяє нам пропонувати оцінити ОП за цим Критерієм на А.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Для вирішення проблеми психологічного характеру у ЗВО створено та функціонує Психологічна служба (<https://www.facebook.com/psy.service.knu/>). Для вирішення юридичних питань та надання консультацій було створено додатково юридичний департамент (<https://t.me/lawdepSPU>).

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Інформаційну підтримку здійснюють шляхом інформування різними каналами: так, наприклад, у складі самоврядування виділено 7 департаментів (Освітній департамент - <https://t.me/OsvitaKNU>, Культурний департамент - <https://t.me/@knuevents>, Спортивний департамент - https://t.me/@sport_dep_KNU, Соціальний департамент - https://t.me/@sd_knu, Департамент з міжнародної співпраці - <https://t.me/@esnkyiv>, програма "Плацкарт" - <https://t.me/@platskartknu>, Юридичний департамент - <https://t.me/@lawdepSPU> та Інформаційний - https://t.me/@spu_knu).

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

На даній ОНП студентів з особливими освітніми потребами не виявлено.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Під час зустрічей ЕГ зі здобувачами вищої освіти та самоврядуванням було з'ясовано, що випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією не було, однак представники студентського самоврядування готові надавати консультації всім студентам у випадку виникнення будь-яких конфліктних ситуацій.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР*

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

До процедур перегляду ОНП відповідно до чинних нормативних документів закладу вищої освіти залучаються здобувачі освіти, випускники та роботодавці, штатні науково-педагогічні працівники, гарант та члени робочої групи, сектор моніторингу якості освіти.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Під час акредитаційної експертизи ЕГ під час інтерв'ю зі здобувачами вищої освіти та з науково-педагогічними працівниками не вдалося отримати підтвердження проведення опитувань серед здобувачів вищої освіти, які навчаються на даній освітньо-науковій програмі.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Експертна група впевнилась у залученні роботодавців до процесу розробки освітньої програми та долучення роботодавців до певних процесів забезпечення її якості.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

Відповідно до Тимчасового положення про Сектор моніторингу якості освіти

Висновки ГЕР містять одне зауваження до п.8.2 «Під час акредитаційної експертизи ЕГ під час інтерв'ю зі здобувачами вищої освіти та з науково-педагогічними працівниками не вдалося отримати підтвердження проведення опитувань серед здобувачів вищої освіти, які навчаються на даній освітньо-науковій програмі».

З цим зауваженням погодитися не можемо.

Один-два рази на рік факультет соціології проводить опитування студентів університету, аналізує результати та доводить їх до відповідних структурних підрозділів. В минулому році на факультеті було запроваджено проведення із залученням викладачів (не лише Київського національного університету, а і інших закладів вищої освіти), роботодавців, студентів «круглих столів» щодо ІТ-освіти. Сценарій круглого столу «ІТ-освіта ХХІ сторіччя», що пройшов 07.05.2019 можна подивитись Результати \ резюме у вигляді mindmap фото: https://www.facebook.com/pg/FacultyOfComputerScienceAndCybernetics/photos/?tab=album&album_id=2221310857953759&__tn__=-UC-R. Також в разі перегляду змісту освітньої програми долучаються роботодавці, студенти. Роботодавці після завершення перегляду надають рецензії.

Крім того у 2018/2019 та у 2019/2020 н.р. на факультеті здійснювався локальний моніторинг освітніх програм, про що студенти були повідомлені через офіційних сайт факультету та telegram-канал факультету.

З результатами цього моніторингу ЕГ була ознайомена.

Отже, вважаємо, що підстав для зниження оцінки за Критерієм 8 до рівня В немає, що, зважаючи на відмічені позитивні сторони програми дозволяє нам пропонувати

<p>(http://nmc.univ.kiev.ua/docs/TSNUK_sector_monitoryngu.PDF) до напрямів його діяльності відноситься збір та аналіз інформації, зокрема про кар'єрні траєкторії випускників. Під час спілкування ЕГ з гарантом освітньої програми, експертна група дійшла висновку, що на кафедрі наявна інформація про кар'єрний шлях випускників.</p> <p>8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми</p> <p>-</p> <p>8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми Освітньо-наукова програма акредитується вперше, тому зауважень та пропозицій, сформульованих під час попередніх акредитацій, немає.</p> <p>8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою</p> <p>-</p>	<p>оцінити ОП за цим Критерієм на А.</p>
<p>Критерій 9. Прозорість та публічність</p> <p>Рівень відповідності (експертна група) Рівень В</p> <p>Рівень відповідності (ГЕР) Рівень В</p> <p>Обґрунтування ГЕР*</p> <p>9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми В КНУ ім. Т. Шевченка є наявними чіткі та зрозумілі правила щодо прав та обов'язків учасників освітнього процесу. Права та обов'язки всіх учасників</p>	<p>Висновки ГЕР не містять зауважень, тому вважаємо, що підстав для фіксації рівня відповідності В немає.</p> <p>Отже, вважаємо, що підстав для зниження оцінки за Критерієм 9 до рівня В немає, що, зважаючи на відмічені позитивні сторони програми дозволяє нам пропонувати оцінити ОП за цим Критерієм на А.</p>

<p>освітнього процесу в ЗВО зафіксовані в Статуті університету та Положенні про організацію освітнього процесу.</p> <p>9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін</p> <p>9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства</p> <p>На офіційному веб-сайті факультету Комп'ютерних наук та кібернетики (http://csc.knu.ua/media/filer_public/53/63/5363725b-7f7e-41be-a276-92aae231f341/pd-121-se-master-november2019.pdf) та кафедри Інтелектуальних програмних систем (https://iss.csc.knu.ua/uk/study/master-degree.html) оприлюднено інформацію про освітню програму та робочі програми усіх освітніх компонентів. В результаті інтерв'ювання ЕГ засвідчила, що обсяг інформації, яка оприлюднена, є достатнім для усіх стейкхолдерів.</p>	
--	--

До розділу 3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

<i>Рекомендації ГЕР</i>	<i>Коментар КНУТШ</i>
<p>Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми *</p> <p>1. Враховувати досвід іноземних освітніх програм при переглядах ОП.</p> <p>2. Рекомендуємо налагодити тісну взаємодію з випускниками та залучати їх до формування цілей та програмних результатів навчання за ОП, оскільки з одного боку випускники добре обізнані з можливостями ЗВО, а з іншого - добре знають потреби індустрії.</p> <p>3. Рекомендуємо розглянути питання щодо посилення орієнтації навчального плану освітньо-наукової програми на введення R&D (дослідження та розробка), L&D (навчання та розробка) навчальних дисциплін або тем.</p>	<p>1. Досвід іноземних ОП враховувався при формуванні ОП та регулярно враховується при перегляді ОП, що зазначено в п.1.3 та п.2.7 експертного висновку ГЕР.</p> <p>Пропозиція – зняти рекомендацію</p>

<p>Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми *</p> <p>1. При перегляді та внесенні змін до ОНП рекомендуємо виділити 30% наукової складової.</p> <p>2. Формування соціальних навичок (soft skills) на ОНП потребує вдосконалення.</p> <p>3. Рекомендується враховувати профільні для ІТ-галузі вимоги щодо розробки програмних систем, розроблені членами ІТ Асоціації України (https://drive.google.com/file/d/1WGoWQaD3eCVn68zmMgQy2upwGQ7jkUXu/view), міжнародні стандарти програмної інженерії та управління проектами SWEBOOK і PMBOOK.</p>	<p>1. ОНП містить обов'язкові освітні компоненти, що відповідають за наукову складову освітньої програми загальним обсягом 37 кредитів, що складає 30,8% загального обсягу ОНП. Зокрема:</p> <p>«Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності» (3 кредити), «Теоретичні основи та методи розробки інформаційних систем» (8 кредитів), «Алгебро-автоматні методи проектування програмного забезпечення» (5 кредитів), «Актуальні проблеми об'єктно-орієнтованого програмування» (3 кредити), «Підготовка випускної кваліфікаційної роботи» (10 кредитів), «Програмно-орієнтовані логіки» (3 кредити), «Елементи категорного аналізу» (3 кредити), «Курсова робота» (2 кредити).</p> <p>Крім того, серед вибіркових компонент також є дисципліни, які відповідають за формування наукової складової. Тому, вважаємо пропозицію необґрунтованою.</p> <p>Пропозиція – зняти рекомендацію.</p> <p>2. З пропозиції не згодні, що обґрунтовано у коментарях до критерію 2 розділу 2.</p> <p>Пропозиція – зняти рекомендацію.</p> <p>3. При розробці та перегляді ОНП враховуються міжнародні стандарти програмної інженерії та управління проектами SWEBOOK і PMBOOK, European e-Competence Framework 3.0, тощо про що зазначено в п. 2.7.</p> <p>Пропозиція – зняти рекомендацію.</p>
<p>Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання *</p> <p>1. Сприяти запровадженню програм міжнародної та внутрішньої академічними мобільності на даній ОНП, та забезпечити вчасне інформування здобувачів вищої освіти щодо таких можливостей.</p>	
<p>Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою *</p>	<p>1. Відповідно до існуючої зараз нормативно-правової бази</p>

<p>1. Визнавати результати неформальної освіти за наявністю сертифікатів, наприклад Prometheus та Coursera, за окремими темами або дисциплінами.</p>	<p>визнання результатів навчання у неформальній освіті не є компетенцією ЗВО (Закон України Про освіту - ст.8, ст.38). Київський національний університет імені Тараса Шевченка Університет не обмежує права здобувачів освіти на отримання неформальної освіти, але, водночас, і не здійснює визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, до затвердження регуляторних актів центральних органів виконавчої влади України, існування яких передбачене чинним законодавством, про що чітко повідомляє всі зацікавлені сторони.</p> <p>Пропозиція – зняти рекомендацію</p>
<p>Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність *</p> <p>1. Рекомендуємо покращити структурованість та регламентованість процедури доведення правил академічної доброчесності та розгляду всіх її компонент до здобувачів вищої освіти; розробити додаткові заходи (краще через студентське самоврядування) по впровадженню популяризації цих правил з використанням процедур перевірки розумінь студентами практичних ситуацій з дотриманням академічної доброчесності.</p>	<p>-</p>
<p>Критерій 6. Людські ресурси *</p> <p>1. Рекомендуємо залучати професіоналів практиків до реалізації ОНП та реалізувати підвищення кваліфікації НПП у провідних ІТ-компаніях регіону.</p>	<p>1. Підвищення кваліфікації НПП у провідних ІТ-компаніях регіону здійснюється на регулярній основі. Про що зазначено у в.2.5 та 6.4 висновку ГЕР.</p> <p>Обов'язковими компонентами ОНП є виробнича практика «Розробка програмно-інформаційних систем» (4 кредити ЄКТС) та асистентська практика (4 кредити ЄКТС), що проводяться в 4 семестрі. Під час проходження виробничої практики здобувачі вищої освіти виконують роботи, пов'язані з реальними прикладними задачами в ІТ-галузі. У звіті ЕГ відзначено,, що студенти проходять виробничу практику на базі ІТ-компаній, з якими заклад вищої освіти має підписані договори, серед яких є відомі компанії «ЕПАМ СИСТЕМЗ», Samsung, HUSPI та ін.</p>

	Пропозиція – зняти рекомендацію
<p>Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси *</p> <p>1. Рекомендуємо залучати провідних роботодавців регіону та випускників для покращення матеріально-технічної бази та підтримання на належному рівні освітнього середовища.</p>	<p>Відповідно до ст. 71 Закону України «Про вищу освіту»:</p> <p>п.1. «Фінансування державних закладів вищої освіти здійснюється за рахунок коштів державного бюджету на умовах державного замовлення на оплату послуг з підготовки фахівців, наукових і науково-педагогічних кадрів та за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством, з дотриманням принципів цільового та ефективного використання коштів, публічності та прозорості у прийнятті рішень.»</p> <p>п.7 «До фінансового плану (кошторису) закладу вищої освіти обов'язково включаються витрати, пов'язані з розвитком матеріально-технічної і лабораторної бази, із забезпеченням ліцензованими програмними продуктами для провадження освітньої і наукової діяльності, а також з проходженням виробничих і переддипломних практик здобувачами вищої освіти.»</p> <p>Таким чином, вважаємо що цілеспрямоване залучення роботодавців регіону та випускників для покращення матеріально-технічної бази та підтримання на належному рівні освітнього середовища може призвести до порушення цієї статті Закону.</p> <p>Пропозиція – зняти рекомендацію</p>
<p>Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми *</p> <p>1. Систематизувати залучення стейкхолдерів (студентів, випускників,роботодавців) до процесу перегляду освітньої програми та документально фіксувати результати перегляду.</p>	<p>1. В п.9.3 висновку ГЕР зазначено: «На офіційному веб-сайті факультету Комп'ютерних наук та кібернетики (http://csc.knu.ua/media/filer_public/53/63/5363725b-7f7e-41be-a276-92aae231f341/pd-121-se-master-november2019.pdf) та кафедри Інтелектуальних програмних систем (https://iss.csc.knu.ua/uk/study/master-degree.html) оприлюднено інформацію про освітню програму та робочі програми усіх освітніх компонентів. В результаті інтерв'ювання ЕГ засвідчила, що обсяг інформації, яка оприлюднена, є достатнім для усіх</p>

	<p>стейкхолдерів.» в п. 8.1 зазначено: «До процедур перегляду ОНП відповідно до чинних нормативних документів закладу вищої освіти залучаються здобувачі освіти, випускники та роботодавці, штатні науково-педагогічні працівники, гарант та члени робочої групи, сектор моніторингу якості освіти» таким чином, вважаємо рекомендацію необґрунтованою.</p> <p>Пропозиція – зняти рекомендацію</p>
<p>Критерій 9. Прозорість та публічність *</p> <p>1. Структурувати веб-сайт кафедри, спростивши пошук інформації щодо структурних підрозділів, що забезпечують реалізацію ОНП.</p>	<p>1. На сайті університету і факультету явно не написано що саме кафедра «Інтелектуальних програмних систем» є випускаючою за освітніми програмами «Програмна інженерія» та «Програмне забезпечення систем», однак варто додати що у нас із 9 кафедр факультету, окрім викладачів нашої кафедри, викладачі ще 7 кафедр викладають різні курси в рамках цих освітніх програм. Тому нема сенсу писати що майже усі кафедри факультету задіяні в обслуговуванні цієї освітньої програми. Також слід зазначити, що у в рамках цих освітніх програм є гуманітарні дисципліни, які викладають викладачі з кафедр інших факультетів та інститутів університету. Тому через велику кількість підрозділів задіяних в обслуговуванні освітніх програм закріплених за кафедрою ІПС, ця інформація відсутня в явному вигляді на сайтах університету, факультету та кафедри інтелектуальних програмних систем. Однак все це зазначено у робочих програмах навчальних дисциплін.</p> <p>Пропозиція – зняти рекомендацію</p>